

smrt? (scénická koláž inspirovaná Velkou franc. revolucí), 1990 Michail Strogov, carův kurýr (Verne), 1991 Pramátí (Grillparzer), 1991 Pod devíticentimetrovým uralským pancířem (R. Blanda), 1993 Rytíř hořící paličky (J. Fletcher), 1994 Proč jsem se zbláznil (Ch. Dizenzo), 1996 Dvojitý odpíchnutý Longen (večer aktovek E. A. Longena 30 HP a smůla a Dezertér z Volšan), 1997 Habada a Jordán (Štech), 1999 Kulatý svět (Šamberk), 2001 Hliněný voziček (Šúdraka), 2002 Velbloud uchem jehly (Fr. Langeter). Souborem prošlo přes 50 členů, 2002 20 členů 18-35 let. Po 2000 *Konzistence médi*, ved. J. Malík, členy studenti DAMU, Sněhová královna, 2002 stíhohra O člověku, který d'alekohľadá (N. Deáková, i r.), v. L. Kuchinka.

CČAD, 18, 19, 21, 31, 58, 63, 83, 85, 86, 87, 165; obr. s. 61: E. Chvalovský: *Výjev z představení Schillerova Dona Carlose v Mikulášském divadle na Starém Městě v Praze, barevný akvarel, 1860. DČD I, s. 102, 103, 108, 112, 113, 169, 174, 176, 179, 184, 350, 351, 352; III, s. 178, 181; obr. s. 180: Výjev z ochotnického představení Schillerova Dona Carlose. Akvarel E. Chvalovského 1860. Divadlo u sv. Mikuláše na Starém Městě v Praze; s. 182: E. Chvalovský v titulní úloze Schmiedovy hry Břetislav Bezejmenný. Ochotnická scéna Divadla u sv. Mikuláše na Starém Městě v Praze 1860; IV, s. 41, 105, 543, 544. Letopisy 1861, sv. 6, s. 64 (Švestkovo divadlo); Smékalová 60, 81, 86, 92; Táborský, s. 52-58, 70-75, 77-82; Ve službách Thalie I, s. 11-72. Obr. s. 34: Divadlo Švestkovo; Ve službách Thalie II; Vondráček 1956 I; 1957 II. DVACET PĚT let Pražského okrsku Dra Hermana ÚMDOČ. Praha, ÚMDOČ 1933, s. 33. KART. KOPŠ, Jaroslav: *Divadelníci z Anežského kláštera. AS 1984, č. 8, s. 23. KOPŠ, Jaroslav: Dva z rodu Klicperova. AS 1985, č. 12, s. 21. KOPŠ, Jaroslav: První pražská družina herců, pěvců a pěvkyn z libosti. AS 1984, č. 5, s. 23.**

DNM: C 1814-1815, 2 Pl, 1882, 1904, 1907; C 13 517-519, 3 Pl; C 16 152, C 1812, C 1813, 3 Pl Jednota Katolických tovaryšů; C 16 192-193, 2 Pl Česko-židovský kroužek.

281 / Nová scéna Říše loutek v Městské knihovně byla v říjnu 1928 otevřena představením Tylova Strakonického dudáka.

Ve 20. letech 20. stol. LD Sokola Staroměstského, h. Na Františku, jako gymnazista v něm působil mj. Vojt. Cinybulk. 1920 zal. *Divadélko V říši loutek*, poprvé h. v býv. školní kapli měšťanské školy ve Sládkově ul. na Letné pod ved. sochaře Vojty Suchardy (autor loutek) a malířky Anny Suchardové-Brichové (autorky výpravy a kostýmů). V. Sucharda (1884-1968) jedna z nejvýznamnějších osobností českého loutkářství mezi válkami (vytvořil asi 350 loutek pro 137 insc. Říše loutek), patrná vazba na lidové loutkáře, otec i děd pro ně řezbovali v Nové Pace marionety. A. Suchardová-Brichová (1883-1944) přinesla na loutkové jeviště výtvarnou stylizaci poučenou usilováním moderny. Díky jejich spolupráci a vzájemnému ovlivňování *Říše loutek* (ŘL) na sebe okamžitě upozornila výtvarnou kulturou a snahou po výtvarné zkratce. Zah. s Dlouhý, Široký a Bystrozraký, i nadále hry českých autorů Baldessari-Plumlovské, Stoklasy, Kocourka, Průchy, Ptáčka, Maška, Čecha atd. Od 1925

282 / Vladimír Šmejkal se v Říši loutek jako autor uvedl hrou Kašpárek na vlnách Fantas-oceánu, která prozrazovala inspiraci poetismem, 1930.

se v Městské knihovně (vchod z Žatecké ul.) budoval i div. sál, který se stal domovským místem ŘL. 1928 zde zah. Strakonický dudák. 1929 v ŘL zal. organizace UNIMA. V 30. letech se v ŘL prosazoval VI. Šmejkal (1902-1966), nejprve jako autor, mj. 1930 hrou Kašpárek na vlnách Fantas-oceánu, poté jako r. využitím avantgardní estetiky a voicebandu E. F. Buriana, mj. 1936 Čerstvý věneček ze starodávného kvítí, Pohádka pošťácká (K. Čapek), pro niž Sucharda vytvořil znamenitý soubor loutek a maňásků. Za okupce 1939-1945 na nátlak úřadů na čas přezvána na Městské LD *Svět loutek*, stále ved., r. a v. V. Sucharda, též autor, A. Suchardová-Brichová, spisovatelka, malířka, r. a v. Programově profiloval scénu v té době r. VI. Šmejkal, zčásti též Č. David, M. Dyryl, Fr. Wretz a Jos. Staněk. Autory hudby ve většině insc. O. Nezbeda a J. Paukner. 1939 nově nastudována Lucerna, 1940 Šípková Růženka (Pocci, poprvé 1924), r. Barth, 1941 Kalasiris, lotosový květ (Pocci, poprvé 1924), r. Sucharda, Sněhurka a sedm trpaslíků (VI. Šmejkal, i r.), 1942 Turandot, čínská princezna (Gozzi, pův. 1924), jinak tradiční insc. pro děti. Z nich umělecky výraznější adaptace (Suchardová) Andersenovy pohádky Císařovy nové šaty 1940 pod názvem Čarovný plášť, r. Sucharda, v. Suchardová, skrývající politický jinotaj. Dvě Šmejkalovy insc. inspirované tvorbou E. F. Buriana, 1943 Sviňáček (dramatizace Andersena) a 1945 Husička (pod Šmejkalovým jménem Káčátko ruských autorek Gernětové a Gurevičové). Nejprogresivnější Šmejkalovy loutkové skeče v kabaretních a revuálních pořadech, např. 1944 revue Hurá na jeviště, dále Čarokreslíř, Gáza, Boxeři, Droly a Bubu u holiče ad., též travestie tradiční loutkové hry Krásná Dišperanda, nádherná dcera. Snaha 1941 uvést Revizora (Gogol) úřady zakázána.

1946-1954 pracovala maňásková skupina ŘL pod ved. VI. Šmejkal. 1953 likvidace spolku Umělecká scéna Říše loutek a začlenění do Městského domu osvěty jako soubor LUT. V. Sucharda ved. do 1957. 1957-1971 jej vystřídal akad. sochař B. Koubek (v Říši loutek aktivní od 1946, začínal jako osvětlovač, později mluvič, vodič, scénograf a r.), navázal na komediální tradice lidového loutkářství, významné insc. mj. 1960 Pohádkový zákon (K. Mašek), 1968 Johanes, doktor Faust, 1970 Malé loutkové varieté. 1961-1964 součástí *Úderka Říše loutek*, ved. J. Novák. Od 1971 ved. H. Zezulová, v r. důraz na hravost a komunikativnost insc. pro malé děti, např. 1972 O pejskovi a kočičce, a na sdělnost ve hrách pro starší děti, mj. 1973 Krása nevidaná (Speranskij). Omezení činnosti rekonstrukce scény 1972-1975, zájezd. Profilovou insc. 1979 komedie Dejte mi jitnici (Durant). Od 1991 o. s. Umělecká scéna Říše loutek, dělení o scénu